

Záver

Cieľom tejto práce bolo priblížiť problematiku sociálneho zabezpečenia a jeho trendov v rámci celej Európskej únie, ako aj ich vplyv na českú právnu úpravu.

Jedným z hlavných cieľov bolo objasniť dôvod, prečo oblasť sociálneho zabezpečenia nemôže byť v rámci Európskej únie harmonizovaná a prečo sa normotvorci rozhodli práve pre koordináciu tejto oblasti. Nakoľko tento systém funguje v Európskej únii už niekoľko desiatok rokov, dovoľm si tvrdiť, že táto cesta bola zvolená správne. Podarilo sa tak zachovať vnútroštátne špecifiká právnych úprav v oblasti sociálneho zabezpečenia jednotlivých členských štátov. Zároveň tento systém umožnil, aby každý občan Európskej únie mohol plnohodnotne využívať slobodu voľného pohybu v rámci Európskej únie, pričom všetky jeho práva mu zostanú zaručené tak, ako keby celý život žil a pracoval len v jednom členskom štáte, a teda by sa riadil čisto vnútroštátnym právom tohto štátu.

Právna úprava v tejto oblasti v rámci sociálneho zabezpečenia je bohatá, pričom sa dotýka ako primárneho, tak aj sekundárneho práva. V poslednom období došlo k zásadnej zmene, keď dňa 1.5.2010 vstúpili do účinnosti nové nariadenia, ktoré nahradili tie predošlé, na ktorých bol systém koordinácie založený niekoľko desiatok rokov. Prijatie týchto nových nariadení už bolo nevyhnutné, pretože aj keď pôvodné nariadenia boli vypracované veľmi kvalitne, nedokázali už po toľkých rokoch platnosti dostatočne vyhovieť všetkým súčasným potrebám. Vzhľadom k tomu, že o nových koordinačných nariadeniach zatiaľ nie je príliš veľa informácií, dovoľila som si zaoberať sa predovšetkým týmito nariadeniami a ich prínosom do tejto oblasti. Musím zdôrazniť, že nové nariadenia neprinesli zásadné zmeny, ktoré by celý systém koordinácie úplne „prekopali“. Cieľom nariadení bolo predovšetkým zjednodušiť celý systém tak, aby nebol pri aplikácii v praxi zbytočne komplikovaný, ale zároveň aby zahrnul všetky zmeny a princípy, ktoré v tejto oblasti upravil aj Európsky súdny dvor. Experti sa zhodujú na tom, že do nových nariadení mohli ich tvorcovia zahrnúť viac judikatúry a viac zohľadniť aj vývoj národných systémov. V súčasnosti je ale ešte priskoro hodnotiť, či nová úprava bude dostačujúca súčasným potrebám alebo mali experti pravdu. Určite ale treba nové nariadenia hodnotiť pozitívne, pretože jednak si zachovali kontinuitu s predošlými nariadeniami, ale zároveň sa spresnením niektorých pravidiel snažili predísť konfliktom, ktoré v daných oblastiach často vznikali pri aplikovaní predchádzajúcich noriem.

Chvályhodná je aj snaha nových nariadení o zintenzívnenie komunikácie medzi národnými inštitúciami, pričom hlavnú úlohu by mala zohrávať elektronická komunikácia. Dovoľm si

byť v tejto oblasti trochu skeptická, pretože zo súčasnej praxe možno dovodiť, že úrady o tento druh komunikácie nie vždy stoja a nie vždy sú ochotné pristúpiť na zmeny vo svojom zavedenom systéme. Avšak nakoľko by sa od roku 2012 mali na základe projektu EESSI (Elektronickej výmene informácií o sociálnom zabezpečení) spracovávať všetky informácie (vrátane európskych formulárov) elektronicky, je možné aj v tejto oblasti očakávať pozitívne zmeny.

V závere práce som sa venovala trom oblastiam sociálneho zabezpečenia a koordinácií sociálneho zabezpečenia na tieto oblasti. Snahou bolo predovšetkým zhrnúť základné informácie o tom, ako koordinácia v konkrétnej danej oblasti funguje v praxi, teda aké princípy sú na túto oblasť aplikované a ako je možné získať príslušné dávky sociálneho zabezpečenia v prípade, že sú na osobu koordináčne nariadenia aplikované. Znovu by som rada podotkla, že nové nariadenia priniesli do týchto oblastí predovšetkým väčšiu prehľadnosť a zjednodušenie, pričom dôraz bol kladený hlavne na čo najväčšiu ochranu práv a nárokov migrujúcich osôb.

Vzhľadom k tomu, že nové nariadenia sú účinné len niekoľko mesiacov, nie je možné obšírne hodnotiť ich klady a zápory, pretože tie prinesie až ich aplikačná prax. Ak však budú vyhovovať potrebám ochrany migrujúcich pracovníkov aspoň tak dlho, ako tie predošlé, bude to určite dobré znamenie, že súčasné trendy sociálneho zabezpečenia v rámci Európskej únie sú na vysokej úrovni a je možné sa nimi riadiť aj keď v každom členskom štáte zároveň existujú samostatné vnútroštátne normy upravujúce oblasť sociálneho zabezpečenia.